

PAREIŠKIMAS DĖL VERSLO ETIKOS

Visiems „Moog“ darbuotojams ir atstovams:

Nuo pat kompanijos įsikūrimo pradžios stengiamės kurti abipusio pasitikėjimo atmosferą, kuri būtų paremta asmens neliečiamybe, skatintų asmeninę atsakomybę ir kompetencijos tobulinimą. Šį pareiškimą dėl verslo etikos teikiame, norėdami paaikškinti pagrindines savo verslo elgesio gaires. Tikimės, kad visi „Moog“ darbuotojai ir atstovai naudosis tvirtais argumentais ir sveiku protu, taikydami šias gaires konkrečiose situacijose. Iškilus sudėtingoms aplinkybėms, tikimės, kad mūsų darbuotojai ir atstovai pateiks faktus vadovybės atstovui, kuris duos atitinkamą kompanijos atsakymą. „Moog“ visada turėjo puikią reputaciją, susijusią su sąžiningai vykdomu verslu. Mūsų reputacija remiasi mūsų siūlomais aukščiausios kokybės produktais. Tokią reputaciją saugome taikydami šios politikos nuostatas verslo sandoriams visame pasaulyje. Šiuo metu reputacija, susijusi su griežtu sąžiningumu, gali būti kompanijos išskirtinumo pagrindas ir suteikti didžiulį konkurencinį pranašumą.

John Scannell
Chairman of the Board

Įsipareigojimai susijusiems asmenims

Mūsų kompanija yra organizacija, įsipareigojusi įvairiems susijusiems asmenims. Su „Moog“ susiję asmenys yra darbuotojai, klientai, akcininkai, tiekėjai ir bendruomenės, su kuriomis bendradarbiaujame Jungtinėse Valstijose bei visame pasaulyje. Esame įsipareigoję kiekvienam iš jų:

Savo darbuotojams: įsipareigojame suteikti lygias užimtumo galimybes saugioje darbo aplinkoje, mokėdami teisingą darbo užmokestį ir siūlydami lengvatas bei galimybes tobulėti ir siekti pažangos. Esame įsipareigoję sukurti tokią atmosferą, kuri skatintų darbuotojus elgtis sąžiningai, oriai ir pagarbiai vienas kito atžvilgiu. Esame įsipareigoję laikytis aukščiausių standartų visais santykių su savo darbuotojais aspektais.

Savo klientams: tieksime kokybiškus produktus už priimtina kainą, sąžiningai aptarnaudami savo klientus.

Savo akcininkams: dirbsime sąžiningai, kad sukurtume investicijų gražą akcininkams ir toliau stiprintume jų vertę.

Savo tiekėjams: kursime atvirus ir sąžiningus verslo santykius, o tiekimo šaltinius rinksimės remdamiesi kokybės, kainos, paslaugų teikimo ir etikos principais, kurie atspindi mūsų aukščiausios veiklos standartus. Mes taip pat tikimės, kad mūsų tiekėjai įsipareigos saugoti žmogaus teises ir neleis: (1) išnaudoti vaikų ir engti žmonių; bei (2) nedalyvaus ir nesitikės gauti naudos dalyvaudami prekyboje žmonėmis, darbu ar paslaugomis.

Mūsų kompanijoms JAV ir užsienio bendruomenėms: atsakingai sieksime išsaugoti švarią ir sveiką aplinką. Stengsimės kurti puikius santykius su šalia esančiomis bendruomenėmis, mokyklomis, vietos valdžios institucijomis ir darbuotojų šeimomis.

Esame įsitikinę, kad visi „Moog“ darbuotojai ir atstovai nuolat vadovaujasi verslo etika, net jei dėl to jie prarastų realią verslo galimybę ar gautų mažesnę pelną. Taigi, mes įsipareigojame elgtis kaip geri darbuotojai ir piliečiai.

Teisės aktų taikymas mūsų įmonėse visame pasaulyje

„Moog“ įsipareigoja laikytis šalių, kuriose vykdo savo verslą, teisės aktų ir reglamentų nuostatų.

Šis pareiškimas dėl „Moog“ verslo etikos remiasi principais, kurie yra taikomi visoms „Moog“ teikiamoms paslaugoms Jungtinėse Valstijose ir pasaulyje. Savo pareiškime mes taip pat kalbame apie kelias konkrečias nuostatas, taikomas Jungtinių Valstijų vyriausybės programoms. Kompanija privalo laikytis galiojančių JAV Vyriausybės priimtų reglamentų, kovojančių su sukčiavimu, švaistymu ir piktnaudžiavimu, įskaitant darbuotojų informavimo programos ir vidaus kontrolės sistemų nuostatas. Toks nuostatų laikymasis padeda laiku nustatyti ir atskleisti netinkamą elgesį ir užtikrinti skubų koreguojamųjų priemonių taikymą. Daugelis mūsų kompanijos etikos principų yra taikomi visai mūsų pasaulyje vykdomai veiklai. Mes žinome, kad kelios mūsų įmonės yra įsikūrusios tose šalyse, kurių priimti reikalavimai nėra įtraukti į šį pareiškimą. Šių įmonių valdymas turi remtis vietoje taikomomis nuostatomis, o konsultavimasis su „Moog“ darbuotojais užtikrins visų galiojančių įstatymų, taisyklių ir reglamentų laikymąsi.

Kompanijos valdymo gairės

„Moog“ yra priėmusi Kompanijos valdymo gaires, nurodančias, kaip valdyba turėtų priimti verslo sprendimus „Moog“ vardu. Valdyba prižiūri valdymo veiklą akcininkų naudai ir užtikrina ilgalaikį akcininkų interesų tenkinimą. Valdyba taip pat vykdo Niujorko valstijos įstatymų nustatytas pareigas ir įsipareigojimus. Gaires galima rasti „Moog“ interneto svetainėje: www.moog.com.

Finansinis patikimumas

Mūsų verslo patikimumas atsispindi mūsų finansinėje veikloje. Savo finansinių operacijų metu taikome užbaigtumo, savalaikiškumo, tikslumo ir sąžiningumo principus. Kiekvienas darbuotojas prisideda prie mūsų finansinio patikimumo – nuo ataskaitų pateikimo laiku iki viešo įmonės finansinės veiklos rezultatų paskelbimo. Esame įdiegę procesus, politikas ir procedūras, skirtas užtikrinti, kad visi darbuotojai dalintųsi atsakomybe dėl „Moog“ finansinės informacijos integralumo. Mes vadovaujamės Sarbaneso-Oxley akto nuostatomis ir Vertybinių popierių ir biržos komisijos bei Niujorko vertybinių popierių biržos patvirtintomis taisyklėmis.

Interesų konfliktas

Norint užtikrinti tinkamą verslo veiklą, būtina, kad mūsų darbuotojai, vadovai ir atstovai būtų visada pasirengę veikti objektyviai kompanijos vardu. Mūsų darbuotojai turėtų vengti investicijų ar veiklos, kuri prieštarautų objektyvumui. Galima lengvai nustatyti daugumą interesų konfliktų. Beveik visada interesų konflikto pavojus „Moog“ darbuotojams kyla pradedant dirbti su konkurentais, klientais ar tiekėjais. Primygtinai rekomenduojama vengti bet kokių tiesioginių ir netiesioginių verslo sąsajų su mūsų klientais, tiekėjais ar konkurentais, išskyrus atvejus, kai tai daroma „Moog“ vardu. Mes suprantame, kad gali kilti tokių interesų konfliktų, kuriuos bus sunku įvertinti ir išspręsti. Esant tokioms aplinkybėms, reikėtų pasitarti su vadovybe, kad visi klausimai būtų sprendžiami nedelsiant ir atvirai.

Atsakingas kompanijos turto naudojimas

Kompanija tikisi, kad darbuotojai tinkamai naudosis jos suteiktu turto, elektroninių ryšių sistemomis, informacijos šaltiniais, medžiaga, įranga ir įrengimais. Darbuotojai privalo saugoti ir naudotis šiuo turto ypatingai atsargiai, neleidami juo piktnaudžiauti ar jo švaistyti. Darbuotojai negali išsinešti kompanijos turto be vadovų leidimo.

Prekyba vertybiniais popieriais, remiantis viešai neatskleista informacija

„Moog“ vadovai ir darbuotojai negali prekiauti „Moog“ vertybiniais popieriais, kadangi jiems yra patikėta viešai neatskleista informacija apie „Moog“. Tokia informacija nėra žinoma visuomenei, o jos atskleidimas paveiktų vertybinių popierių kainą ar investuotojo sprendimą įsigyti, parduoti arba valdyti vertybinius popierius. Viešai neatskleistos informacijos naudojimas siekiant asmeninės finansinės naudos yra neetiškas ir neteisėtas.

Kompanija yra patvirtinusi politiką dėl Prekybos vertybiniais popieriais, remiantis viešai neatskleista informacija, kurioje yra išsamiai aptariamas šis klausimas. Politikoje yra pateiktos rekomendacijos dėl nedarbo dienų, išmokų planų, ypatingų įvykių ir sandorių su namų ūkio nariais, taip pat aptariami kiti klausimai. Kilus dvejonėms dėl asmeninio sandorio teisėtumo, rekomenduojama prieš imantis bet kokių veiksmų kreiptis į kontrolierių.

Kompanijos asmeninės informacijos apsauga

Daugelis darbuotojų turi prieigą prie kompanijos asmeninės informacijos, todėl yra tikimasi, kad jie saugos ją, ribodami jos atskleidimą ir naudojimą, išskyrus atvejus, kai „Moog“ suteiks tam konkretų leidimą. Paprastai, atskleidimas ribojamas tiems asmenims, kuriems reikia informacijos vykdant verslą. Kompanijos privačią informaciją sudaro kainos, rinkodaros planai, pasiūlymų informacija, įsigijimo planai ar informacija, susijusi su „Moog“ vykdomu verslu ar gaminama technine įranga. Kompanijos privačios informacijos apsaugos nuostatos yra taikomos ir darbuotojams, naudojantiems verslo bei socialinius tinklus.

Būtina kaip įmanoma skubiau užtikrinti interneto tinklų svetainių ir priemonių naudojimo slaptumą, atsižvelgiant į galimą paskleistos informacijos aprėptį.

„Moog“ brėžiniai ir duomenys yra pažymėti žymomis „Patentuota“, „Ribojama“, „Slapta“ ar „Komerčinė paslaptis“. Tokios ar panašios informacijos naudojimas, žymėjimas ir atskleidimas „Moog“ klientams, pardavėjams ar grupės nariams turi būti atliekamas tik griežtai vadovaujantis „Moog“ politika ir procedūromis.

„Moog“ reikalauja naujų darbuotojų pasirašyti Konfidencialumo sutartį, kurioje yra paprastai ir aiškiai apibrėžti šie įsipareigojimai.

Taip pat visi darbuotojai privalo vykdyti susitarimus dėl patentų, nes tai yra įdarbinimo proceso dalis. Darbuotojai, kuriantys išradimus, kuriuos būtų galima užpatentuoti, privalo juos pateikti Kompanijai, kuri nuspręs, ar juos verta patentuoti Kompanijos vardu.

Sąžiningi pirkimai

„Moog“ darbuotojai negali priimti ar duoti jokių kyšių, kuriuos sudarytų pinigai, mokesčiai, komisinis atlyginimas, kreditas, dovanos, padėkos dovanėlės ar kompensacija, siekiant susikurti palankias sąlygas parduodant ar perkant kompanijos siūlomas paslaugas. Palankių sąlygų pavyzdžiai yra išankstinis pranešimas apie kainų pasiūlymą ar pasiūlymo pateikimas pasibaigus konkursui.

Sąžiningo pirkimo principai yra taikomi darbuotojams ir filialams, kurie asmeniškai dalyvauja pirkimų procese. Privalome užtikrinti, kad „Moog“ atstovai nesusikompromituos duodami ar gaudami vertingas dovanas arba nebus paveikti įmonių bei jų filialų, kuriuose jie anksčiau dirbo. „Moog“ pozicija šiuo atžvilgiu remiasi JAV Federalinių įsigijimų taisyklių nuostatomis.

„Moog“ darbuotojai neturėtų priimti dovanų ar pratęsti priėmimo, kadangi tai gali daryti neigiamą įtaką priimančiosios šalies objektyvumui vykstant Kompanijos verslą. Viešas bet kurio sandorio atskleidimas niekada neturėtų kelti pavojaus Kompanijai, susijusiems darbuotojams ar dovanų arba pasiūlymų gavėjams.

Be to, JAV Gynybos ar Energijos departamento, NASA ar kitų JAV valstybinių institucijų darbuotojams, kuriems yra taikomas Elgesio standartas, negali būti siūlomos jokios lengvatos, pažeidžiančios nustatytus reglamentus.

Atitikties programa, nukreipta prieš prekybą žmonėmis ir Jungtinės Karalystės Šiuolaikinės vergovės aktas

Visame pasaulyje vykdomoje „Moog“ veikloje kompanija netoleruoja prekybos žmonėmis ir nesudaro rangovų ar subrangovų susitarimų su kitais subjektais, kurie yra įsitraukę į prekybą žmonėmis. Mes dedame visas pastangas, kad patenkintume ar pranoktume visų Jungtinių Valstijų priimtų norminių aktų reikalavimus, susijusius su kova prieš prekybą žmonėmis, bei panašių nuostatų, kuriuos yra priėmusios atitinkamos kitų šalių, kuriose vykdomė savo verslą, valdžios institucijos.

Neteisėti užmokesčiai, dovanos ir priėmimai, darantys neigiamą poveikį pasaulinei „Moog“ veiklai

Visų „Moog“ įmonių darbuotojai visame pasaulyje privalo būti susipažinę ir laikytis Jungtinių Valstijų bei kitų šalių, draudžiančių užmokesčius, dovanas ir priėmimus, įstatymų, kurie gali būti laikomi kyšiais, siekiant palankesnių sąlygų ar norimų susitarimų. Pažeidus šiuos įstatymus, gali būti skiriamos milijoninės baudos įmonėms ir asmenims bei įkalinimas nuo 5 iki 10 metų.

1) JAV Užsienio korupcijos įstatymas („FCPA“)

Visų „Moog“ įmonių darbuotojai ir jų atstovai visame pasaulyje privalo laikytis FCPA nuostatų, kadangi „Moog“ yra Jungtinių Valstijų kompanija.

FCPA nurodo šias neteisėtas veikas:

- a) užmokesčio siūlymas ar užmokestis arba vertingos dovanos Užsienio šalies valdžios atstovams, siekiant gauti palankias verslo sąlygas užsienio šalyje arba pasirašyti sutartį toje šalyje. Vertinga dovana gali būti nebrangios dovanėlės ar brangus priėmimas.
- b) netinkama ir netiksli įmonės turto apskaita ar netinkamai vedama dokumentacija, kuri leistų nustatyti galimai netinkamą Kompanijos turto naudojimą šiuo tikslu.

„Moog“ kompanija, tame tarpe visi jos darbuotojai bei atstovai, privalo laikytis FCPA nuostatų.

2) UKBA nurodo šias neteisėtas veikas:

Daugelis kitų šalių, tame tarpe Vokietija, Italija, Japonija ir Kinija, yra priėmusios panašius įstatymus, susijusius su FCPA ir UKBA. „Moog“ darbuotojai, įsikūrę ne Jungtinėse Valstijose ar Jungtinėje Karalystėje arba kurie nuolat vykdo veiklą kitose šalyse, turėtų pasikonsultuoti dėl šių įstatymų su šalies „Moog“ vadovybe.

- a) užmokesčio siūlymas ar mokėjimas arba kita lengvata, užmokesčio prašymas ar jo gavimas arba kita lengvata valdžios atstovui ar gauta iš jo arba kito asmens, siekiant paskatinti netinkamą pareigų vykdymą jiems suteiktų įsipareigojimų ar atsakomybės ribose, arba atlygis už netinkamus veiksmus. „Kitą lengvatą“ gali sudaryti brangios dovanos ar brangus priėmimas. Jei UKBA nuostatos yra taikomos įmonei ar asmenims, jie privalo jų laikytis, neatsižvelgiant į tai, kurioje pasaulio šalyje jie vykdo savo veiklą.
- b) atitinkamų priemonių neturėjimas, siekiant apsaugoti kompaniją ar nustatyti darbuotojų arba išorės atstovų kyšio paėmimą jos vardu, arba negalėjimas įgyvendinti šių priemonių.

Visi „Moog“ darbuotojai ir atstovai visame pasaulyje privalo laikytis UKBA nuostatų, taikomų mūsų vykdomam verslui.

3) Analogiški kitų šalių įstatymai

Daugelis kitų šalių, tame tarpe Vokietija, Italija, Japonija ir Kinija, yra priėmusios panašius įstatymus, susijusius su FCPA ir UKBA. „Moog“ darbuotojai, įsikūrę ne Jungtinėse Valstijose ar Jungtinėje Karalystėje arba kurie nuolat vykdo veiklą kitose šalyse, turėtų pasikonsultuoti dėl šių įstatymų su šalies „Moog“ vadovybe.

Antimonopolijos reguliavimas

„Moog“ tikisi, kad visi kompanijos darbuotojai ir atstovai laikysis visų galiojančių JAV bei užsienio šalies įstatymų dėl antimonopolijos reguliavimo. Pažeidimai gali užtraukti didžiules sankcijas susijusiems asmenims bei kompanijai. Paprastai, konkurenciją ribojantys susitarimai gali būti neteisėti. Tai gali būti susitarimai, reguliuojantys kainas, pardavimo, gamybos, platinimo sąlygas bei susiję su teritorija ar klientais. Todėl sutartys ar susitarimai su tiekėjais ir klientais, susiję su išskirtiniais sandoriais, ar kiti ribojantys susitarimai turėtų būti nutraukti po kompanijos darbuotojo patvirtinimo.

Parama: komercinė ir politinė

Jei darbuotojas įsitraukia į kokią nors reklaminę veiklą, kuri gali būti interpretuojama kaip parama komercinei organizacijai, privačiai įmonei, produktui ar politinei grupei, jis tai turi daryti laisvu nuo darbo metu kaip privatus asmuo, o ne „Moog“ atstovas. Darbuotojas neturėtų dalyvauti tokioje veikloje kaip šios kompanijos atstovas. Darbuotojai, rašantys straipsnius ar publikacijas ir norintys prisistatyti kaip „Moog“ atstovai, turėtų pirmiausia gauti generalinio direktoriaus pritarimą.

Sąžiningas elgesys

„Moog“ yra priėmusi ir kitas politikas, apibrėžiančias mūsų elgesio nuostatas. Šiose politikose yra nustatyti modeliai, kuriais turėtų vadovautis kompanijos darbuotojai ir partneriai. Šie modeliai taip pat skatina kurti abipusio pasitikėjimo ir integralumo atmosferą. Kai kurie iš jų yra paskelbti skelbimų lentose, instrukcijose darbuotojams ir vadovams.

Politikas sudaro:

- Lygių galimybių skatinimas
- Pagarba įvairovei
- Kompanijos dokumentų, kuriuose pateikta asmeninė informacija, konfidencialumo saugojimas
- Narkotinių medžiagų netoleravimas darbo vietoje
- Seksualinio priekabiavimo ar grasinimų netoleravimas darbo vietoje

Mūsų politikos įgyvendinimas

Mūsų įsipareigojimas vykdyti etišką verslą reikalauja visų kompanijos darbuotojų ir atstovų bendradarbiavimo. Turime laikytis aukščiausių standartų, suvokdami, kad tai, kas geriausia kompanijai, yra geriausia ir mums. Privalome nepažeisti šių ar kitų standartų.

Mūsų veikla yra reguliuojama sudėtingais ir dažnai besikeičiančiais įstatymais, taisyklėmis bei reglamentais. Tinkamas šių įstatymų, taisyklių ir reglamentų taikymas tam tikromis aplinkybėmis gali paskatinti dvejonas ir painiavą.

Siekdami geriau valdyti ginčytinas situacijas, įdiegėme šias procedūras:

- a) Vadovai: „Moog“ griežtai laikosi atvirų durų politikos. Tai reiškia, kad darbuotojai yra skatinami kreiptis į vadovą, prižiūrėtoją ar personalo atstovą ir aptarti iškilusius etikos klausimus. Visi vadovai stengiasi atvirai bendrauti su darbuotojais etikos klausimais.
- b) Konfidenciali karštoji linija etikos klausimais: jei darbuotojai pastebi „Moog“ etikos politikos pažeidimus, apie kuriuos nebuvo pranešta vadovams, prižiūrėtojams ar personalo atstovams, jie gali pranešti apie juos konfidencialia karštąja linija. Skelbimai, kuriuose nurodytas karštosios linijos etikos klausimais telefono numeris ir nurodyta šios linijos paskirtis, yra pateikti skelbimų lentose kompanijos patalpose. Kompanijos vidaus taryba buvo paskirta „Moog“ etikos patarėju šiais klausimais.